

Bruselis, 2022 07 20
C(2022) 5342 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistemos pakeitimas

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistemos pakeitimas

1. ĮVADAS

1. 2022 m. kovo 23 d. Komisija priėmė laikinąją sistemą krizės sąlygomis.
2. Laikinoji sistema krizės sąlygomis siekiama suteikti galimybę valstybėms narėms šalinti likvidumo trūkumo problemą, kylančią toms įmonėms, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai nukentėjo nuo didelio ekonomikos sutrikimo, sukkelto Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, Sąjungos arba jos tarptautinių partnerių įvestų ribojamųjų priemonių (sankcijų) ir ekonominių atsakomųjų priemonių, kurių ėmėsi, pavyzdžiui, Rusija.
3. Komisija mano, kad, atsižvelgiant į užsitęsusią Rusijos karinę agresiją ir padėtį sunkinantį tiesioginį ir netiesioginį jos poveikį visai Sąjungos ekonomikai ir visų valstybių narių ekonomikai, laikinojoje sistemoje krizės sąlygomis nustatytas priemonės būtina patikslinti.
4. Komisija pasikonsultavo su valstybėmis narėmis dėl jų konkrečių poreikių atsižvelgiant į šeštąjį sankcijų paketą¹, pastangų mažinti priklausomybę nuo Rusijos naftos ir plano „REPowerEU“² tikslų.

---

¹ 2022 m. birželio 3 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/876, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresijoje prieš Ukrainą 8a straipsnio 1 dalis (OL L 153, 2022 6 3, p. 1); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/877, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos ištraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą (OL L 153, 2022 6 3, p. 11); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/878, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 15); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/879, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 153, 2022 6 3, p. 53); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/880, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 75); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (BUSP) 2022/881, kuriuo įgyvendinamas Sprendimas 2012/642/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresijoje prieš Ukrainą (OL L 153, 2022 6 3, p. 77); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/882, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2012/642/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresijoje prieš Ukrainą (OL L 153, 2022 6 3, p. 88); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/883, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 92); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/884, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 153, 2022 6 3, p. 128); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/885, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 139).

²COM(2022) 230 *final*, 2022 5 18.

5. Pirma, Komisija mano, kad laikinosios sistemos krizės sąlygomis 2.1 skirsnyje nustatytos didžiausios pagalbos sumos turėtų būti padidintos siekiant atsižvelgti į tebesitęsiantį ekonomikos sutrikimą ir padėtį sunkinantį makroekonominį poveikį, kurį daro tolesnis užsitęsęs energijos kainų didėjimas, didėjantis dujų tiekimo stygius ir nesaugumas, susijęs su jų prieinamumu ateityje, taip pat tiesioginį ir netiesioginį Sąjungos arba jos tarptautinių partnerių priimtų papildomų sankcijų poveikį.
6. Antra, Komisija mano, kad reikia tam tikrų laikinosios sistemos krizės sąlygomis 2.4 skirsnio patikslinimų, kad sistema būtų įgyvendinama veiksmingiau. Be to, Komisija mano, kad pagal tą skirsnį teikiama parama turėtų būti apribota siekiant išvengti paskatų didinti energijos ir dujų vartojimą, dėl ko padidėtų dabartinis dujų stygius.
7. Trečia, Komisija mano, kad valstybėms narėms gali reikėti imtis papildomų priemonių pagal planą „REPowerEU“, kad paspartintų ar palengvintų investicijas į atsinaujinančiuosius energijos išteklius (saulės, vėjo energijos, geoterminius), biodujas ir biometaną iš organinių atliekų ir liekanų, vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, energijos kaupimą ir atsinaujinančiuosius šilumos išteklius.
8. Ketvirta, Komisija mano, kad valstybėms narėms gali reikėti imtis papildomų priemonių siekiant paspartinti energijos tiekimo diversifikavimą ir sumažinti priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro, remiant priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemones.
9. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija mano, kad, be pagalbos priemonių, kurias leidžiama taikyti pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, ir turimų galimybių pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, taip pat labai svarbu paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos kaupimo ir atsinaujinančiųjų šilumos išteklių plėtrą, siekiant įgyvendinti planą „REPowerEU“, ir sumažinti pramonės gamybos priklausomybę nuo iškastinio kurio, vykdant elektrifikaciją ir (arba) naudojant vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir tam tikrų rūšių elektrolizinį vandenilį, taip pat energijos vartojimo efektyvumo priemones. Todėl šiame komunikate nustatomos sąlygos, kuriomis tokios priemonės bus laikomos suderinamomis su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Šiuo tikslu į laikinąją sistemą krizės sąlygomis bus įtraukti du nauji skirsniai (2.5 ir 2.6 skirsniai).
10. Komisija primena, kad, be siūlomų pakeitimų, valstybės narės pagal dabartinius laikinosios sistemos krizės sąlygomis 2.1, 2.2 ir 2.3 skirsnius gali teikti pagalbą nuo dabartinės krizės nukentėjusių įmonių likvidumo poreikiams patenkinti. Investicinės sąnaudos, pavyzdžiui, gamybos įranga ar medžiagos, reikalingos plano „REPowerEU“ tikslams įgyvendinti, gali būti remiamos subsidijuojamomis paskolomis arba garantijomis pagal laikinosios sistemos krizės sąlygomis 2.2 ir 2.3 skirsnius.

2. LAIKINOSIOS SISTEMOS KRIZĖS SĄLYGOMIS PAKEITIMAI

11. Komisija nuo 2022 m. liepos 20 d. taikys toliau nurodytus laikinosios sistemos krizės sąlygomis pakeitimus.
12. Įterpiamas 14a punktas:

„14a. Atsižvelgdama į tebevykstantį Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, Baltarusijos paramą jam ir Rusijos ginkluotųjų pajėgų įvykdytus žiaurumus (apie kuriuos buvo pranešta), 2022 m. birželio 3 d. Taryba priėmė šeštąjį sankcijų paketą*. Paketą sudaro: 1) žalios naftos ir rafinuotų naftos produktų importo iš Rusijos draudimas su nedidelėmis išimtimis; 2) draudimas dar trims Rusijos bankams ir vienam Baltarusijos bankui naudotis SWIFT ir 3) dar trijų Rusijos valstybinių žiniasklaidos priemonių transliavimo veiklos Sąjungoje sustabdymas. Sąjunga taip pat priėmė sankcijas dar 65 asmenims ir 18 subjektų. Tarp jų – asmenys, atsakingi už Bučoje ir Mariupolyje įvykdytus žiaurumus.

* 2022 m. birželio 3 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/876, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresijoje prieš Ukrainą 8a straipsnio 1 dalis (OL L 153, 2022 6 3, p. 1); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/877, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos išitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą (OL L 153, 2022 6 3, p. 11); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/878, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 15); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/879, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 153, 2022 6 3, p. 53); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/880, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 75); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (BUSP) 2022/881, kuriuo įgyvendinamas Sprendimas 2012/642/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresijoje prieš Ukrainą (OL L 153, 2022 6 3, p. 77); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/882, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2012/642/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresijoje prieš Ukrainą (OL L 153, 2022 6 3, p. 88); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/883, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 92); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/884, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 153, 2022 6 3, p. 128); 2022 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/885, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 153, 2022 6 3, p. 139).“;

13. 19 punktą pakeičiamas taip:

„19. Komunikate „REPowerEU“ pateikta papildomų gairių ir aprašyti nauji veiksmai, kuriais siekiama padidinti žaliosios energijos gamybą, diversifikuoti tiekimą ir sumažinti paklausą, be kita ko, numatytos parengiamosios priemonės 2022–2023 m. žiemai. Planas „REPowerEU“* apima priemones, kuriomis mažinama Sąjungos priklausomybė nuo Rusijos iškastinio kuro, spartinant žaliąją pertvarką, investuojant į energijos vartojimo efektyvumą ir diversifikuojant energijos tiekimą. Paspirtinta žilioji pertvarka padės sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro ir apsisaugoti nuo kainų šuolių. Didelės energijos kainos taip pat atspindi tiekimo stygių trumpuoju laikotarpiu, o jis atsiliepia bendram kainų lygiui. Todėl trumpuoju laikotarpiu gali

prireikti laikinos paramos siekiant padėti įmonėms, kurioms dabartinė krizė turėtų ypač sunkių trumpalaikių padarinių.

* COM(2022) 230 *final*, 2022 5 18.“;

14. įtraukiamas 25a punktas:

„25a. Privalomo gamtinių dujų vartojimo mažinimo, kurį gali nustatyti valstybės narės, tiesiogiai sukelta žala gali būti vertinama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą su sąlyga, kad nebus kompensacijos permokos.“;

15. įterpiami 26a, 26b, 26c ir 26d punktai:

„26a. Sumažėjus dujų tiekimui Sąjungai, taip pat gali būti būtina skatinti savanoriškai mažinti gamtinių dujų paklausą. Jeigu valstybės narės numato įvesti paskatas savanoriškai mažinti gamtinių dujų paklausą per dabartinę krizę, Komisija tokias priemones vertins tiesiogiai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą. Kiekvieną atvejį reikės vertinti atskirai, tačiau Komisija mano, kad šie elementai bus ypač svarbūs:

- a. skaidriais kriterijais grindžiamo konkurso proceso naudojimas siekiant sutartimi nustatyti savanoriško paklausos mažinimo apimtis;
- b. jokių oficialių tarpvalstybinės prekybos ar srautų apribojimų nebuvimas;
- c. atitinkamų paskatų apribojimas, kad paklausos mažinimas ateityje neapsiribotų sumažinimu, kurį pagalbos gavėjas būtų taikęs nepriklausomai nuo priemonės;
- d. neatidėliotinas bendros galutinės dujų paklausos sumažinimas atitinkamoje valstybėje narėje, kartu vengiant vien gamtinių dujų paklausos pokyčio.

26b. Valstybės narės taip pat gali apsvarstyti galimybę taikyti priemones, kuriomis skatinama pildyti dujų saugyklas, jeigu rinka nesuteikia paskatų tą daryti rengiantis kitai žiemai. Jeigu valstybės narės numato suteikti paskatas pildyti dujų saugyklas per dabartinę krizę, Komisija jas vertins tiesiogiai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą*. Kiekvieną atvejį reikės vertinti atskirai, tačiau Komisija mano, kad šie elementai yra ypač svarbūs:

- a. skaidriais kriterijais grindžiamo konkurso proceso naudojimas, siekiant kuo labiau sumažinti pagalbą;
- b. jokių tarpvalstybinės prekybos ar srautų apribojimų nebuvimas;
- c. apsaugos priemonių buvimas siekiant išvengti kompensacijos permokos;
- d. pareigų ir sąlygų, susijusių su saugyklų pildymu ir dujų saugojimo skatinimu, nustatytų Reglamento (ES) 2017/1938** 6a–6d straipsniuose, visų pirma su paramos priemonėmis susijusių sąlygų, nustatytų 6b straipsnio 2 ir 3 dalyse, laikymasis.

* Žr. Komisijos sprendimą SA.103012 (2022/NN) – Skatinimo laikyti gamtines dujas saugykloje „Bergermeer“ kitam šildymo sezonui priemonė.

** Su pakeitimais, padarytais 2022 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/1032 (OL L 173, 2022 6 30, p. 17).

26c. Komisija pagal Komisijos komunikatą „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“* ir nacionalinius dujų tiekimo saugumo esant ekstremaliajai situacijai planus kiekvienu atveju atskirai vertins galimą būtiną, proporcingą ir tinkamą pagalbą, kad būtų galima atnaujinti įrenginius, kurie iki kitos žiemos ir laikinai padės pakeisti dujas kitu didesnį anglies dioksido pėdsaką paliekančiu kuru. Laikantis ES klimato tikslų, bet koks toks alternatyvus anglies dioksido pėdsaką paliekantis kuras turi būti kuo mažiau taršus, o pagalba turi būti priklausyti nuo pastangų didinti energijos vartojimo efektyvumą, taip pat turi būti vengiama susaistymo poveikio pasibaigus krizei. Tokiomis priemonėmis gali būti siekiama arba iš anksto sumažinti dujų vartojimą, arba reaguoti į privalomą gamtinių dujų paklausos mažinimą, jeigu už juos nekompensuojama kitais būdais.

* COM(2022) 360/2, 2022 7 20.

26d. Atsižvelgdama į sunkumus, kylančius vežant prekes į Ukrainą ir iš jos, Komisija kiekvienu atveju atskirai vertins galimybę teikti pagalbą prekių vežimo į Ukrainą ir iš jos draudimui ir perdraudimui. Be kitų dalykų, valstybėms narėms reikės įrodyti, kad draudimo ar perdraudimo galimybių visiškai nėra arba jo tarifai yra iš esmės didesni nei prieš Rusijos invaziją į Ukrainą.“;

16. 41 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a. bendra pagalba suma bet kuriuo metu neviršija 500 000 EUR vienai įmonei*. Pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis**, paskolomis*** ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršys bendros viršutinės ribos – 500 000 EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;

* Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą prieš suteikiant naują pagalbą pagal šį skirsnį, nebus atsižvelgiama.

** Jeigu pagalba pagal šį skirsnį teikiama garantijomis, taikomos papildomos 47 punkto h papunktyje nustatytos sąlygos.

*** Jeigu pagalba pagal šį skirsnį teikiama paskolomis, taikomos papildomos 50 punkto g papunktyje nustatytos sąlygos.“;

17. 42 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a bendra pagalba suma bet kuriuo metu neviršija 62 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą pirminės žemės ūkio produktų gamybos srityje, ir 75 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuose*; pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis**, paskolomis*** ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršytų atitinkamos bendros viršutinės ribos – 62 000 EUR arba 75 000 EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;

* Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą prieš suteikiant naują pagalbą pagal šį skirsnį, neturi būti atsižvelgiama.

** Jeigu pagalba pagal šį skirsnį teikiama garantijomis, taikomos papildomos 47 punkto h papunktyje nustatytos sąlygos.

*** Jeigu pagalba pagal šį skirsnį teikiama paskolomis, taikomos papildomos 50 punkto g papunktyje nustatytos sąlygos.“;

18. 43 punktas pakeičiamas taip:

„Jeigu įmonė veiklą vykdo keliuose sektoriuose, kuriems pagal 41 punkto a papunktį ir 42 punkto a papunktį taikomos skirtingos didžiausios sumos, atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, atskirdama sąskaitas, privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi kiekvienai iš tų veiklos rūšių nustatytos atitinkamos viršutinės ribos ir kad nebūtų viršijama bendra didžiausia suma – 500 000 EUR vienai įmonei. Jeigu įmonė vykdo veiklą tik sektoriuose, kuriems taikomas 42 punkto a papunktis, turėtų būti neviršijama bendra didžiausia suma – 75 000 EUR vienai įmonei.“;

19. 45 punkte įterpiama ši išnaša:

„* Šiame skirsnyje terminas „valstybės garantijos paskoloms“ taip pat apima garantijas tam tikriems faktoringo produktams, visų pirma garantijas, skirtas faktoringui su atgręžtinio reikalavimo teise ir atvirkštiniam faktoringui, kai finansuotojas turi atgręžtinio reikalavimo teisę kliento atžvilgiu. Reikalavimus atitinkantys atvirkštinio faktoringo produktai turi apimti tik produktus, kurie yra naudojami tik tada, kai pardavėjas jau įvykdė savo sandorio dalį, t. y. pristatė produktą arba suteikė paslaugą. Terminas „valstybės garantijos paskoloms“ taip pat apima finansinę nuomą.“;

20. 47 punkto e papunkčio i punkte įterpiama ši išnaša:

„* Kai priemonės gavėjas yra įsteigta nauja įmonė, neturinti trejų pasibaigusių metinių ataskaitinių laikotarpių sąskaitų, 47 punkto e papunkčio i punkte nustatyta taikoma viršutinė riba bus apskaičiuojama remiantis laikotarpiu, kurį įmonė egzistavo pagalbos paraiškos pateikimo momentu.“;

21. 47 punkto e papunkčio ii punkte įterpiama ši išnaša:

„* Kai priemonės gavėjas yra įsteigta nauja įmonė, neturinti viso ankstesnių dvylikos mėnesių laikotarpio įrašų, 47 punkto e papunkčio ii punkte nustatyta taikoma viršutinė riba bus apskaičiuojama remiantis laikotarpiu, kurį įmonė egzistavo pagalbos paraiškos pateikimo momentu.“;

22. 49 punkte nuoroda į 47 punkto d papunktį pakeičiama nuoroda į 47 punkto e papunktį;

23. 50 punkto b papunktyje įterpiama ši išnaša:

„* Jeigu palūkanų mokėjimui taikomas lengvatinis laikotarpis, turi būti laikomasi 50 punkto b papunktyje nustatytų minimalių palūkanų normų ir palūkanos turi būti kaupiamos nuo pirmos lengvatinio laikotarpio dienos ir kapitalizuojamos bent kartą per metus. Paskolų sutarčių trukmė liks apribota iki daugiausia šešerių metų nuo paskolos suteikimo momento, nebent jos yra moduluojamos pagal 50 punkto c

papunktį ir neviršijama bendra paskolų vienam gavėjui suma, nurodyta 50 punkto e papunktyje.“;

24. 48 išnašoje pateiktas saitas pakeičiamas taip:

„https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en“;

25. 50 punkto c papunktyje įterpiama ši išnaša:

„* Žr. su moduliavimu pagal 50 punkto c papunktį susijusios bylų nagrinėjimo praktikos santrauką, paskelbtą Konkurencijos GD svetainėje adresu https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_en.“;

26. 50 punkto e papunkčio i punkte įterpiama ši išnaša:

„* Kai priemonės gavėjas yra įsteigta nauja įmonė, neturinti trejų pasibaigusių metinių ataskaitinių laikotarpių sąskaitų, 50 punkto e papunkčio i punkte nustatyta taikoma viršutinė riba bus apskaičiuojama remiantis laikotarpiu, kurį įmonė egzistavo pagalbos paraiškos pateikimo momentu.“;

27. 50 punkto e papunkčio ii punkte įterpiama ši išnaša:

„* Kai priemonės gavėjas yra įsteigta nauja įmonė, neturinti viso ankstesnių dvylikos mėnesių laikotarpio įrašų, 50 punkto e papunkčio ii punkte nustatyta taikoma viršutinė riba bus apskaičiuojama remiantis laikotarpiu, kurį įmonė egzistavo pagalbos paraiškos pateikimo momentu.“;

28. 50 punkto e papunkčio iii punktas pakeičiamas taip:

„(iii) jei valstybė narė Komisijai pateikia tinkamą pagrindimą (pavyzdžiui, susijusį su pagalbos gavėjui per dabartinę krizę kylančiais sunkumais)*, paskolos suma gali būti padidinta, kad per ateinančius 12 mėnesių nuo suteikimo būtų patenkinti MVĮ likvidumo poreikiai**, o per ateinančius 6 mėnesius – didelių įmonių likvidumo poreikiai. Jeigu didelėms įmonėms už energijos rinkose vykdomą prekybos veiklą reikia pateikti finansinį užstatą, paskolos suma gali būti padidinta, kad per ateinančius 12 mėnesių būtų patenkinti dėl šios veiklos atsirandantys likvidumo poreikiai. Likvidumo poreikių, jau tenkinamų pagalbos priemonėmis pagal COVID-19 laikinąją sistemą, šis komunikatas neapima. Likvidumo poreikius turėtų nustatyti patys paramos gavėjai***;“;

* Atitinkamas pagrindimas galėtų būti susijęs su pagalbos gavėjais, veiklą vykdančiais sektoriuose, kurie itin nukentėjo nuo Rusijos agresijos tiesioginio ar netiesioginio poveikio, įskaitant ribojamąsias ekonomines priemones, kurių ėmėsi Sąjunga ir jos tarptautiniai partneriai, taip pat atsakomąsias priemones, kurių ėmėsi Rusija. Tas poveikis gali apimti tiekimo grandinių sutrikimus arba neįvykdytus mokėjimus iš Rusijos arba Ukrainos, didesnę kainų kintamumą energijos rinkose ir susijusius užstato poreikius, didesnę kibernetinių išpuolių riziką arba didėjančias konkrečių gamybos išteklių ar žaliavų kainas, kurias paveikė dabartinė krizė.

** Kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I priede.

*** Likvidumo planas gali apimti ir apyvartinį kapitalą, ir investicines sąnaudas.“;

29. 51 punktą pakeičiamas taip:

„51. Be pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą turimų galimybių ir šiame komunikate išdėstytų galimybių, itin smarkų gamtinių dujų ir elektros energijos kainos padidėjimą, kurio įmonės trumpuoju laikotarpiu gali neturėti galimybės perkelti arba prie jo prisitaikyti, galėtų sušvelninti laikinoji parama. Tai galėtų sušvelninti padarinius įmonėms ir padėti joms atlaikyti staigų išlaidų padidėjimą dėl dabartinės krizės. Kita vertus, atsižvelgiant į tolesnį dujų tiekimo mažėjimą, taip pat svarbu išlaikyti paskatas mažinti paklausą ir palaipsniui parengti įmones pereiti prie mažesnio dujų vartojimo. Kad daug energijos naudojančios įmonės galėtų tęsti veiklą, šiuo metu vis dar gali prireikti papildomos paramos.“;

30. 52 punktą pakeičiamas taip:

„52. Komisija tokią valstybės pagalbą laikys suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, jeigu bus laikomasi šių sąlygų:

- a. pagalba suteikiama ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d.*;
- b. pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių** ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis***, paskolomis**** ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršys taikomų pagalbos intensyvumo ir pagalbos viršutinių ribų; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;
- c. pagalba, suteikta grąžintinų avansų, garantijų, paskolų ar kitų grąžinamųjų priemonių forma, gali būti konvertuojama į kitų formų pagalbą, pavyzdžiui, dotacijas, su sąlyga, kad konvertavimas atliekamas ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d.;
- d. pagalba teikiama pagal schemą, kuriai numatytas tam tikras biudžetas. Valstybės narės gali apriboti pagalbą veiklai, kuria remiami ekonomikai arba vidaus rinkos saugumui ir atsparumui ypač svarbūs konkretūs ekonomikos sektoriai. Tačiau tokios ribos turi būti nustatytos bendrais bruožais ir neturėtų dirbtinai sumažinti galimų pagalbos gavėjų rato;
- e. pagal šį skirsnį tinkamos finansuoti išlaidos yra apskaičiuojamos remiantis su Rusijos agresija prieš Ukrainą susijusiu gamtinių dujų ir elektros energijos išlaidų padidėjimu. Tinkamos finansuoti išlaidos gaunamos sudauginus gamtinių dujų ir elektros energijos vienetų, kuriuos nuo 2022 m. vasario 1 d. iki ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. (toliau – tinkamas finansuoti laikotarpis) pagalbos gavėjas***** kaip galutinis vartotojas nupirko iš išorės tiekėjų*****, skaičių ir kainos, kurią pagalbos gavėjas moka už suvartotą vienetą, padidėjimą (pvz., matuojamą EUR/MWh); jis turi būti apskaičiuojamas kaip vieneto kainos, kurią pagalbos gavėjas mokėjo konkretų mėnesį tinkamu finansuoti laikotarpiu, ir dvigubos (200 %) vidutinės vieneto kainos, kurią pagalbos gavėjas mokėjo baziniu laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d., skirtumas*****. Nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. gamtinių dujų ir elektros kiekis, naudojamas tinkamoms finansuoti išlaidoms apskaičiuoti, neturi viršyti 70 % pagalbos gavėjo tuo pačiu 2021 m. laikotarpiu suvartoto kiekio;

- f. bendra pagalbos suma vienam pagalbos gavėjui neviršija 30 % tinkamų finansuoti išlaidų;
- g. bendra pagalbos suma vienai įmonei bet kuriuo metu neviršija 2 mln. EUR sumos;
- h. pagalbą teikianti institucija pagalbos gavėjui gali atlikti išankstinį mokėjimą, jei pagalba suteikiama prieš patiriant tinkamas finansuoti išlaidas. Tokiu atveju pagalbą teikianti institucija gali remtis tinkamų finansuoti išlaidų įverčiais su sąlyga, kad bus laikomasi 52 punkto f ir g papunkčiuose nurodytų pagalbos viršutinių ribų. Pagalbą teikianti institucija remdamasi faktiškai patirtomis išlaidomis privalo *ex post* patikrinti atitinkamas viršutines ribas ir ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tinkamo finansuoti laikotarpio pabaigos susigražinti tas viršutines ribas viršijančias pagalbos išmokas;
- i. pagal šį 52 punktą teikiama pagalba gali būti sumuojama su pagalba, teikiama pagal 2.1 skirsnį, su sąlyga, kad nebus viršijama bendra suma – 2 mln. EUR.

* Taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, jeigu pagalba suteikiama tik atlikus pagalbos gavėjo patvirtinamųjų dokumentų *ex post* patikrinimą ir valstybė narė nusprendžia neįtraukti galimybės atlikti išankstinius mokėjimus pagal 52 punkto h papunktį, pagalba gali būti suteikiama iki 2023 m. kovo 31 d. su sąlyga, kad paisoma 52 punkto e papunktyje apibrėžto tinkamo finansuoti laikotarpio.

** Jeigu pagalba teikiama mokesčių lengvatomis, mokestinis įsipareigojimas, dėl kurio suteikiama ši lengvata, turi būti atsiradęs ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d.

** Jeigu pagalba pagal šį skirsnį teikiama garantijomis, taikomos papildomos 47 punkto h papunktyje nustatytos sąlygos.

**** Jeigu pagalba pagal šį skirsnį teikiama paskolomis, taikomos papildomos 50 punkto g papunktyje nustatytos sąlygos.

***** Taikant vien 2.4 skirsnį, sąvoka „pagalbos gavėjas“ reiškia įmonę arba juridinį asmenį, kuris yra įmonės dalis.

***** Įrodo pagalbos gavėjas, pvz., remdamasis atitinkama sąskaita. Bus įskaičiuojamas tik galutinis vartojimas, o pardavimai ir nuosava gamyba neįskaičiuojami.

***** $(p(t) - p(\text{ref}) * 2) * q(t)$, čia p – vieneto kaina, q – suvartotas kiekis, ref – bazinis laikotarpis nuo 2021 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., o t – konkretus mėnuo laikotarpiu nuo 2022 m. vasario 1 d. iki gruodžio 31 d.“;

31. 53 punktas pakeičiamas taip:

„53. Tam tikrais atvejais, siekiant užtikrinti ekonominės veiklos tęstinumą, gali prireikti papildomos pagalbos. Todėl valstybės narės gali suteikti pagalbą, viršijančią vertes, apskaičiuotas pagal 52 punkto f ir g papunkčius, jei, be 52 punkto a–e ir h papunkčiuose nustatytų sąlygų, laikomasi šių sąlygų:

- a. pagalba gali būti teikiama pagalbos gavėjui, jei jis yra daug energijos naudojanti įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/96/EB* 17 straipsnio 1 dalies a punkto pirmoje pastraipoje, t. y. jei energinių produktų (įskaitant kitus energinius produktus nei gamtinės dujos ir elektros energija) pirkimas sudaro ne mažiau

kaip 3,0 % gamybos vertės**; jeigu valstybė narė pateikia Komisijos vertinimui atlikti tinkamą pagrindimą, gamybos vertė gali būti pakeista apyverta;

- b. pagalba gali būti teikiama pagalbos gavėjui, jei jis patiria veiklos nuostolių***, kai tinkamų finansuoti išlaidų, apibrėžtų 52 punkto e papunktyje, padidėjimas tuo pačiu laikotarpiu sudaro ne mažiau kaip 50 % veiklos nuostolių;
- c. bendra pagalbos suma neviršija 50 % tinkamų finansuoti išlaidų ir sudaro ne daugiau kaip 80 % pagalbos gavėjo veiklos nuostolių;
- d. bendra pagalbos suma bet kuriuo metu neviršija 25 mln. EUR vienai įmonei;
- e. daug energijos naudojančiam pagalbos gavėjui, vykdančiam veiklą viename ar keliuose I priede išvardytuose sektoriuose ar pasektoriuose****, bendra pagalbos suma gali būti padidinta iki ne daugiau kaip 70 % tinkamų finansuoti išlaidų ir gali sudaryti ne daugiau kaip 80 % pagalbos gavėjo patirtų veiklos nuostolių. Bendra pagalbos suma bet kuriuo metu negali viršyti 50 mln. EUR vienai įmonei;
- f. pagal 53 punktą teikiama pagalba gali būti sumuojama su pagalba, teikiama pagal 2.1 skirsnį, su sąlyga, kad nebus viršijamos 53 punkto d arba e papunktyje nustatytos viršutinės ribos, atsižvelgiant į tai, kas taikoma.

* 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).

** Remiantis 2021 kalendorinių metų finansinėmis ataskaitomis arba naujausiomis turimomis metinėmis ataskaitomis.

*** Laikoma, kad įmonė turi veiklos nuostolių, jei tinkamo finansuoti laikotarpio pajamos neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos, neskaitant vienkartinio vertės sumažėjimo, yra neigiamos. Tokius veiklos nuostolius kas mėnesį arba ketvirtį turėtų įrodyti pagalbos gavėjas, nebent jie būtų kitaip tinkamai pagrįsti.

**** Ar pagalbos gavėjas vykdo veiklą I priede nurodytame sektoriuje ar pasektoriuje, bus sprendžiama pagal pagalbos gavėjo klasifikaciją nacionalinėse sektorių sąskaitose arba jeigu vykdydamas vienos ar kelių rūšių veiklą, įtrauktą į I priedą, jis gauna daugiau nei 50 % savo apyvartos ar gamybos vertės baziniu laikotarpiu.“;

32. įterpiamas šis skirsnis:

„2.5. Pagalba, skirta atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos kaupimo ir atsinaujinančiųjų šilumos išteklių plėtrai paspartinti, atsižvelgiant į planą „REPowerEU“

53a. Be pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą turimų galimybių, atsižvelgiant į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir į planą „REPowerEU“* labai svarbu ekonomiškai efektyviu būdu paspartinti ir išplėsti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, siekiant greitai sumažinti priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kurio importo ir paspartinti energetikos pertvarką. Valstybės pagalba, kuria siekiama paspartinti saulės energijos pajėgumų, vėjo energijos pajėgumų, geoterminės energijos pajėgumų diegimą, elektros energijos ir šiluminės energijos kaupimą, atsinaujinančiųjų šilumos išteklių diegimą, taip pat vandenilio gamybą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir biodujų bei biometano gamybą iš atliekų ir liekanų, yra tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas priklausomybei nuo

importuojamo iškastinio kuro sumažinti, atsižvelgiant į dabartines sąlygas. Atsižvelgiant į neatidėliotinę poreikį užtikrinti greitą projektų, kuriais spartinama atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos kaupimo ir atsinaujinančiųjų šilumos išteklių plėtra, įgyvendinimą, laikinai pateisinamas tam tikras paramos priemonių įgyvendinimo supaprastinimas.

* COM(2022) 230 *final*, 2022 5 18.

53b. Komisija suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą laikys pagalbą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybai, vandenilio gamybai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, biodujų ir biometano gamybai iš atliekų ir liekanų, elektros ir šiluminės energijos kaupimui ir atsinaujinančių šilumos išteklių diegimui skatinti, jeigu bus laikomasi šių sąlygų:

- a. pagalba teikiama vienam iš šių tikslų:
  - (i) fotovoltinei ar kitai elektros energijai iš saulės energijos gaminti;
  - (ii) elektros energijai iš vėjo energijos gaminti;
  - (iii) geoterminei energijai gaminti;
  - (iv) elektros energijai ar šiluminei energijai kaupti;
  - (v) šilumai iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, įskaitant šilumos siurblius, atitinkančius Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001* VII priedą;
  - (vi) vandeniliui iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gaminti;
  - (vii) biodujoms ir biometanui iš atliekų ir liekanų gaminti laikantis ES tvarumo kriterijų pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnį ir Reglamentą (ES) 2018/841**;
- b. paramos schemos gali būti apribotos viena ar keliomis technologijomis pagal a papunktį, tačiau negali aprėpti jokio dirbtinio apribojimo ar diskriminacijos (įskaitant licencijų, leidimų ar koncesijų suteikimą, kai jų reikia), pavyzdžiui, projekto dydžio, vietos ar regioninių aspektų apribojimų ar a papunktyje nurodytų technologijų labai specifinių technologijų rūšių (porūšių);
- c. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, grąžintiniais avansais, paskolomis, garantijomis arba mokesčių lengvatomis;
- d. pagalba teikiama pagal schemą, kuriai numatyta tam tikra apimtis ir biudžetas;
- e. pagalba suteikiama vėliausiai 2023 m. birželio 30 d., o įrenginiai turi būti baigti instaliuoti ir pradėti veikti per 24 mėnesius po pagalbos suteikimo datos arba per 30 mėnesių po pagalbos jūros vėjo elektrinių parkams ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos įrenginiams, suteikimo datos. Jei šio termino nesilaikoma, po pirmų 3 vėlavimo mėnesių už kiekvieną vėlavimo mėnesį turi būti grąžinama 5 % skirtos pagalbos sumos arba ji turi būti atitinkamai mažinama, nuo šešto vėlavimo mėnesio grąžinama suma padidinama iki 10 % už kiekvieną vėlavimo mėnesį, išskyrus atvejus, kai vėluojama dėl

priežasčių, kurių pagalba gavėjas negali kontroliuoti ir kurių pagrįstai negalėjo numatyti***;

- f. jeigu pagalba teikiama sutarčių dėl vykdomų pagalbos mokėjimų forma, tų sutarčių trukmė neturi būti ilgesnė nei 15 metų po to, kai įrenginiai, kuriems teikta pagalba, pradeda veikti;
- g. pagalba teikiama rengiant atvirą, aiškų, skaidrų ir nediskriminacinį konkurencinį konkursą, pagrįstą iš anksto nustatytais objektyviais kriterijais, kuriais kuo labiau sumažinama strateginio pasiūlymų teikimo rizika. Bent 70 % visų atrankos kriterijų, naudojamų pasiūlymų eilei nustatyti, turi būti išreikšti pagalba vienam aplinkos apsaugos vienetui**** arba pagalba už energijos vienetą;
- h. konkurencinis konkursas nėra privalomas, kai pagalba teikiama mokesčių lengvatų forma, jeigu ji teikiama tuo pačiu būdu visoms pagalbą galinčioms gauti įmonėms, vykdančioms veiklą tame pačiame ekonominės veiklos sektoriuje ir esančioms tokioje pačioje ar panašioje faktinėje padėtyje atsižvelgiant į pagalbos priemonės paskirtį ir tikslus. Be to, konkurencinis konkursas nėra privalomas, kai vienai įmonei ir vienam projektui suteikiama pagalba neviršija 20 mln. EUR, pagalbos gavėjai yra maži projektai, apibrėžiami taip:
  - (i) elektros energijos gamybos, elektros energijos arba šiluminės energijos kaupimo atveju – projektai, kurių įrengtoji galia neviršija 1 MW;
  - (ii) šilumos gamybos ir dujų gavybos technologijų atveju – projektai, kurių įrengtoji ar lygiavertė galia neviršija 1 MW;
  - (iii) vandenilio gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių atveju – projektai, kurių įrengtoji ar lygiavertė galia neviršija 3 MW;
  - (iv) biodujų ir biometano gamybos iš atliekų ir liekanų atveju – projektai, kurių įrengtoji galia neviršija 25 000 tonų per metus;
  - (v) 100 % MVĮ priklausančių arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos projektų atveju – projektai, kurių įrengtoji galia neviršija 6 MW;
  - (vi) projektų, kurie 100 % priklauso mažosioms ir labai mažoms įmonėms arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms tik vėjo energijos gamybos tikslais, atveju – kurių įrengtoji galia neviršija 18 MW.

Jeigu pagalba mažiems projektams neskiriama per konkurencinį konkursą, pagalbos intensyvumas negali viršyti 45 % visų investicinių sąnaudų; Pagalbos intensyvumas gali būti padidintas 20 procentinių punktų, kai pagalba teikiama mažosioms įmonėms, ir 10 procentinių punktų, kai pagalba teikiama vidutinėms įmonėms.

- i. turi būti nustatyta gamybos apimtis ar pajėgumai, dėl kurių rengiamas konkursas, siekiant užtikrinti, kad konkursas būtų iš tiesų konkurencinis. Valstybė narė privalo įrodyti tikimybę, kad apimtis, dėl kurios rengiamas konkursas, atitiks galimus projektų pasiūlymus. Tai gali būti padaryta atsižvelgiant į praeityje rengtus aukcionus, technologijų tikslus nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane***** arba nustatant apsaugos mechanizmą siekiant atsižvelgti į nepakankamų pasiūlymų riziką. Jeigu per

konkurencinį konkursą kelis kartus nepateikiama pakankamai pasiūlymų, valstybė narė turi nustatyti taisomąsias priemones bet kuriai būsimai su ta pačia technologija susijusiai schemai, apie kurią ji praneš Komisijai;

- j. pagalbos paskirtis turi būti išsaugoti veiksmingas veiklos iniciatyvas ir kainų signalus. Be to, pagalba turi būti parengta taip, kad leistų spręsti nenumatyto pelno problemą, įskaitant ypač aukštų elektros energijos ar dujų kainų laikais, iš anksto nustatant susigrąžinimo mechanizmą arba pagalbą teikiant abipusių susitarimų dėl kainų skirtumų forma*****;
- k. jeigu pagalba teikiama vandeniliui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, valstybė narė turi užtikrinti, kad vandenilis būtų gaminamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagal Direktyvoje (ES) 2018/2001 išdėstyta iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui taikomą metodiką;
- l. pagalba pagal šią priemonę neturi būti derinama su kita pagalba toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti;
- m. pagalba gali būti suteikta investicijoms, su kuriomis susiję darbai pradėti 2022 m. liepos 20 d.; projektams, pradėtiems iki 2022 m. liepos 20 d., pagalba gali būti teikiama, jeigu ji būtina investicijai paspartinti arba jos apimčiai išplėsti. Tokiais atvejais pagalbos skyrimo kriterijus atitinka tik papildomos išlaidos, susijusios su spartinimo pastangomis arba platesne apimtimi;
- n. pagalba turi skatinti pagalbos gavėją vykdyti investiciją, kurios be pagalbos jis nevykdytų arba kurią vykdytų mažesniu mastu arba kitaip. Komisija mano, kad, atsižvelgiant į išskirtinius ekonominius sunkumus, kurie įmonėms kyla dėl dabartinės krizės, jeigu pagalba nebūtų teikiama, pagalbos gavėjai paprastai tęstų savo veiklą jos nekeisdami, jeigu toks veiklos tęsimas jos nekeičiant nėra Sąjungos teisės pažeidimas;
- o. valstybė narė turi užtikrinti, kad būtų laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo.

* 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

** 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

*** Šios priežastys, pavyzdžiui, galėtų apimti privalomą gyventojų izoliavimąsi dėl pandemijos arba pasaulinius projektams būtinos įrangos tiekimo grandinių sutrikdymus. Tačiau jos neapimtų vėlavimo gauti reikiamus leidimus projektui.

**** Pavyzdžiui, eurai už sumažinto CO₂ toną.

***** 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

***** Susitarimu dėl kainų skirtumo pagalbos gavėjui suteikiama teisė gauti išmoką, lygią fiksuotos vykdymo kainos ir referencinės kainos, pavyzdžiui, rinkos kainos, už produkcijos vienetą skirtumui. Sandoriuose dėl kainų skirtumo taip pat gali būti numatyta, kad pagalbos gavėjai turi grąžinti lėšas mokesčių mokėtojams arba vartotojams už laikotarpius, kai referencinė kaina viršija vykdymo kainą.“;

33. Įterpiamas šis skirsnis:

„2.6. Pagalba, skirta pramonės gamybos procesų priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti, vykdam elektrifikaciją ir (arba) naudojant vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir elektrolizinį vandenilį, atitinkantį tam tikras sąlygas, taip pat energijos vartojimo efektyvumo priemonėms

53c. Be pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą turimų galimybių, valstybės pagalba siekiant palengvinti investicijas į pramonės veiklos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, visų pirma vykdam elektrifikaciją ir taikant technologijas, kurioms naudojamas vandenilis iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir elektrolizinis vandenilis, atitinkantis 53d punkto h papunkčio sąlygas, taip pat į energijos vartojimo efektyvumo priemones yra tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas priklausomybei nuo importuojamo iškastinio kuro sumažinti, atsižvelgiant į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą. Atsižvelgiant į neatidėliotiną poreikį paspartinti tą procesą, kad tokios investicijos būtų greitai vykdomos, tam tikras supaprastinimas yra pateisinamas.

53d. Komisija suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą laikys pagalbą investicijoms, kuriomis i) iš esmės sumažinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmetamas dėl pramoninės veiklos, kurioje šiuo metu kaip energijos šaltinis arba pradinė žaliava naudojamas iškastinis kuras, arba ii) iš esmės sumažinamas pramoninei veiklai ir procesams suvartojamos energijos kiekis, jeigu laikomasi visų šių sąlygų:

- a. pagalba teikiama pagal schemą, kuriai numatytas tam tikras biudžetas;
- b. didžiausia individualios pagalbos suma, kuri gali būti skiriama vienai įmonei, iš esmės neturi viršyti 10 % viso tokiai schemai skirto biudžeto. Jeigu valstybė narė Komisijai pateikia tinkamą pagrindimą, Komisija gali patvirtinti schemas, pagal kurias numatoma teikti individualios pagalbos sumas, viršijančias 10 % viso tokiai schemai skirto biudžeto;
- c. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, grąžintiniais avansais, paskolomis, garantijomis arba mokesčių lengvatomis;
- d. investicijos turi suteikti galimybę pagalbos gavėjui pasiekti vieną iš šių dalykų arba juos abu:
  - (i) palyginti su padėtimi iki pagalbos suteikimo, bent 40 % sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kurį tiesiogiai išmeta jo pramonės įrenginiai, šiuo metu kaip energijos šaltinį arba pradinę žaliavą naudojantys iškastinį kurą, elektrifikuojant gamybos procesus arba kaip iškastinio kuro pakaitalą naudojant vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir elektrolizinį vandenilį, atitinkantį h papunkčio sąlygas; siekiant patikrinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą, turi būti atsižvelgiama ir į deginant biomasę faktiškai išmetamus teršalus*;

- (ii) palyginti su padėtimi iki pagalbos suteikimo, bent 20 % sumažinti vykdant veiklą, kuriai teikiama pagalba, pramonės įrenginių suvartojamos energijos kiekį**;
- e. dėl pagalbos investicijoms, susijusioms su apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, pagalbos gavėjo įrenginių išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėja iki lygio, žemesnio už atitinkamą santykinę vertę, taikomą suteikiant nemokamus apyvartinius taršos leidimus, nustatytą Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2021/447***;
- f. pagalba neturi būti naudojama bendros pagalbos gavėjo gamybos apimties padidinimui finansuoti;
- g. jeigu pagalba teikiama investicijai į pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, susijusį su vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimu, valstybė narė turi užtikrinti, kad naudojamas vandenilis būtų gaminamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagal Direktyvoje (ES) 2018/2001 išdėstytą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui taikomą metodiką;
- h. pagalba taip pat gali būti teikiama investicijai į pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, susijusį su naudojant elektros energiją pagaminto vandenilio naudojimu, vienu iš šių atvejų:
  - (i) vandenilis gaminamas tik tomis valandomis, kuriomis ribinis generavimo vienetas prekybos zonoje, kurioje elektrolizeris yra atsiskaitymo už disbalansą laikotarpiams, kuriais naudojama elektros energija, yra iškastinio kuro nenaudojanti elektrinė. Vandenilis, pagamintas tomis valandomis, kuriomis ribinis generavimo vienetas prekybos zonoje, kurioje elektrolizeris yra atsiskaitymo už disbalansą laikotarpiams, kuriais naudojama elektros energija, yra atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją gaminanti elektrinė, negali būti įskaičiuojamas antrą kartą pagal šį skirsnį.
  - (ii) Kitu atveju vandenilis gaminamas elektros energiją gaunant iš tinklo, ir elektrolizeris gamina vandenilį tokį skaičių pilnutinių apkrovos valandų, kuris yra lygus skaičiui valandų, kuriomis ribinę elektros energijos kainą prekybos zonoje nustatė įrenginiai, gaminantys elektros energiją, kuri nėra atsinaujinančiųjų išteklių energija, nenaudodami iškastinio kuro, arba yra už tą skaičių mažesnis;
  - (iii) kitu atveju valstybė narė turi užtikrinti, kad naudojamo elektrolizinio vandenilio per gyvavimo ciklą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų bent 70 % mažesnis, palyginti su lyginamojo iškastinio kuro verte, t. y. 94 g CO₂eq/MJ (2,256 tCO₂eq/tH₂), ir kad vandenilis būtų gaunamas iš neiškastinių energijos išteklių. Dėl elektrai priskiriamo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodikos neturėtų padidėti iškastinio kuro naudojimas, laikantis plano „REPowerEU“ tikslų. Šio skirsnio taikymo tikslais gali būti naudojama tik pagaminto vandenilio dalis, atitinkanti iškastinio kuro nenaudojančių elektrinių, kurios nėra atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją gaminančios elektrinės, gamybos šalyje pagamintos elektros energijos vidutinę dalį, įvertintą per dvejus metus iki nagrinėjamų metų;

- i. iki 2023 m. birželio 30 d. suteiktai pagalbai taikoma sąlyga, kad investicija finansuojamas įrenginys arba įranga būtų baigti instaliuoti ir visiškai veiktų per 24 mėnesius po pagalbos suteikimo datos arba per 30 mėnesių po pagalbos investicijoms, susijusioms su vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir vandenilio, atitinkančio h papunkčio sąlygas, naudojimu, suteikimo datos. Jei instaliavimo užbaigimo ir veikimo pradžios termino nesilaikoma, po pirmų trijų vėlavimo mėnesių už kiekvieną vėlavimo mėnesį turi būti gražinama 5 % skirtos pagalbos sumos arba ji turi būti atitinkamai mažinama, nuo šešto vėlavimo mėnesio gražinama suma padidinama iki 10 % už kiekvieną vėlavimo mėnesį, išskyrus atvejus, kai vėluojama dėl priežasčių, kurių pagalbos gavėjas negali kontroliuoti ir kurių pagrįstai negalėjo numatyti****; Jei instaliavimo užbaigimo ir veikimo pradžios termino laikomasi, gražintiniais avansais teikiama pagalba gali būti paverčiama dotacijomis; jei ne, gražintinas avansas turi būti gražinamas lygiomis metinėmis dalimis per penkerius metus nuo pagalbos suteikimo datos;
- j. pagalba gali būti suteikta investicijoms, su kuriomis susiję darbai pradėti 2022 m. liepos 20 d.; projektams, pradėtiems iki 2022 m. liepos 20 d., pagalba gali būti teikiama, jeigu ji būtina investicijai paspartinti arba jos apimčiai išplėsti. Tokiais atvejais pagalbos skyrimo kriterijus atitinka tik papildomos išlaidos, susijusios su spartinimo pastangomis arba platesne apimtimi;
- k. pagalba neturi būti teikiama vien už taikomų Sąjungos standartų laikymąsi*****;
- l. pagalba turi skatinti pagalbos gavėją vykdyti investiciją, kurios be pagalbos jis nevykdytų arba kurią vykdytų mažesniu mastu arba kitaip. Komisija mano, kad, atsižvelgiant į išskirtinius ekonominius sunkumus, kurie įmonėms kyla dėl dabartinės krizės, jeigu pagalba nebūtų teikiama, pagalbos gavėjai paprastai tęstų savo veiklą jos nekeisdami, jeigu toks veiklos tęsimas jos nekeičiant nėra Sąjungos teisės pažeidimas;
- m. tinkamos finansuoti išlaidos yra skirtumas tarp projekto, kuriam teikiama pagalba, išlaidų ir sumažintų išlaidų arba papildomų pajamų, palyginti su padėtimi, kai pagalba neteikiama, investicijos naudojimo laikotarpiu;
- n. pagalbos intensyvumas neturi viršyti 40 % tinkamų finansuoti išlaidų. Pagalbos intensyvumas gali būti padidintas 10 procentinių punktų, kai pagalba teikiama vidutinėms įmonėms, ir 20 procentinių punktų, kai pagalba teikiama mažosioms įmonėms. Pagalbos intensyvumas taip pat gali būti padidintas 15 procentinių punktų investicijoms, dėl kurių bent 55 % sumažinamas tiesiogiai išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis arba bent 25 % sumažinamas suvartojamos energijos kiekis, palyginti su padėtimi iki investicijos*****;
- o. kaip alternatyva m ir n papunkčiuose išdėstytiems reikalavimams, investicinė pagalba gali būti teikiama rengiant atvirą, aiškų, skaidrų ir nediskriminacinį konkurencinį konkursą, pagrįstą iš anksto nustatytais objektyviais kriterijais, kuriais kuo labiau sumažinama strateginio pasiūlymų teikimo rizika. Bent 70 % visų atrankos kriterijų, naudojamų pasiūlymų eilei nustatyti, turi būti išreikšti pagalba vienam aplinkos apsaugos vienetui (pavyzdžiui, eurais už sumažinto CO₂ toną arba eurais už sutaupyto energijos vienetą). Su konkursu susijęs biudžetas turi būti privalomas apribojimas, nes galima tikėtis, kad pagalbą gaus ne visi konkurso dalyviai;

p. schema turi būti parengta taip, kad leistų spręsti nenumatyto pelno problemą, įskaitant ypač aukštų elektros energijos ar gamtinių dujų kainų laikais, iš anksto nustatant susigrąžinimo mechanizmą;

q. pagalba pagal šį skirsnį neturi būti derinama su kita pagalba toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti.

* Tiesiogiai išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į vidutinį tiesiogiai išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį per penkerius metus prieš pagalbos paraišką (vidutiniškai per metus išmetamas teršalų kiekis).

** Energijos suvartojimo sumažinimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į suvartotos energijos kiekį per penkerius metus prieš pagalbos paraišką (vidutiniškai per metus suvartotos energijos kiekis).

*** 2021 m. kovo 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/447, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 2 dalį nustatomos patikslintos santykinės taršos rodiklių vertės, taikomos 2021–2025 m. laikotarpiu suteikiant nemokamus apyvartinius taršos leidimus (OL L 87, 2021 3 15, p. 29).

**** Šios priežastys, pavyzdžiui, galėtų apimti privalomą gyventojų izoliavimąsi dėl pandemijos arba pasaulinius projektams būtinos įrangos tiekimo grandinių sutrikdymus. Tačiau jos neapimtų vėlavimo gauti reikiamus leidimus projektui.

***** Kaip apibrėžta Komisijos komunikato „2022 m. valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ 19 punkto 89 dalyje (OL C 80, 2022 2 18, p. 1).

***** Tiesiogiai išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio arba suvartojamos energijos kiekio sumažinimas turi būti vertinami atsižvelgiant į vidutinį tiesiogiai išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį arba suvartotos energijos kiekį per penkerius metus prieš pagalbos paraišką (vidutiniškai per metus išmetamas teršalų kiekis / suvartotos energijos kiekis).“